

ČESKÁ ASTRONOMICKÁ SPOLEČNOST

sekretariát: Astronomický ústav AV ČR, v. v. i., Fričova 298, 251 65 Ondřejov
info@astro.cz

ASTRONOMICKÝ ÚSTAV AV ČR, v. v. i.

Fričova 298, 251 65 Ondřejov

Tiskové prohlášení České astronomické společnosti a Astronomického ústavu AV ČR, v. v. i.
číslo 266 z 2. 10. 2020

Noční obloze vévodí planeta Mars, která projde opozicí se Sluncem

Po dvouletém čekání je to Ÿ–tady. Planeta Mars se dostává do opozice se Sluncem 14. října 2020. O pár dní dříve, 6. října 2020 se Mars nejvíce přiblíží k Zemi - na vzdálenost 62,1 milionu kilometrů. Planeta Mars je tak v tomto období pozorovatelná po celou noc, je velmi jasná a díky malé vzdálenosti od Země jsou útvary na kotoučku planety lépe vidět. Podobně příznivé podmínky pro pozorování Marsu nastanou za 15 roků.

Už jsme si během léta zvykli vídat na obloze velmi jasnou planetu Jupiter a vlevo od ní méně jasný Saturn – dvě největší planety Sluneční soustavy. Nad jihozápadním obzorem jsou vidět i v těchto dnech. Rok 2020 je ale zároveň **jedním z nejpříznivějších pro pozorování planety Mars za posledních 49 let**. I Mars začal být pozorovatelný v létě, kdy jsme ho vídali v druhé polovině noci. Nyní je pozorovatelný celou noc.

Opozice Marsu

Opozice Marsu se Sluncem nastane **14. října 2020** a planeta je tak v tomto období pozorovatelná celou noc. Zatímco Slunce zapadá, planeta právě vychází a zatímco Slunce ráno vychází, planeta právě zapadá. O týden dříve, **6. října 2020**, se Mars nejvíce přiblíží k Zemi - na vzdálenost 62,1 milionu kilometrů, což je „jen“ o necelých 5 milionů kilometrů dál než při jeho velké opozici v roce 2018. Půjde tak **o třetí největší přiblížení Marsu k Zemi od roku 1971** (blíže byl jen v roce 2003 a 2018) **a až do roku 2035**.

Díky malé vzdálenosti od Země bude mít jeho kotouček již natolik velký úhlový průměr - Mars dosáhne úhlové velikosti přes 22" - abychom na něm dalekohledy zahlédli několik pozoruhodných detailů. Už ve středně velkých dalekohledech uvidíme např. jasnou polární čepičku tvořenou ledem v oblasti marsovského jižního pólu nebo rozsáhlou tmavou plochu označovanou jako Syrtis Major ve tvaru afrického kontinentu. Díváme se tak na povrch planety, protože atmosféra Marsu je velmi řídká.

Planeta se při svém největším přiblížení bude nacházet v **souhvězdí Ryb** a nad naším územím vystoupá do výšky více než 45° nad obzorem. Díky této výšce bude pozorování výrazně snazší než při minulé opozici v roce 2018, kdy nízká výška na obloze a navíc velká prachová bouře na planetě neumožnily sledování detailů na povrchu.

Mars dosáhne jasnosti -2,4 magnitudy, čímž bude konkurovat jasnému Jupiteru (který v říjnu najdeme nízko nad jihozápadem). I pouhýma očima nás upoutá načervenalý odstín planety (vnímáme ji jako načervenalou jasnou hvězdu, až dalekohled ukáže kotouček). **Vhodné podmínky pro pozorování planety se neomezují pouze pro den největšího přiblížení k Zemi nebo pro den opozice se Sluncem, ale potrvají ještě pár týdnů.**

Pět planet pozorovatelných očima

Na konci října a počátkem listopadu bude možné spatřit v průběhu celé noci všech 5 očima viditelných planet: Jupiter se Saturnem večer, Mars celou noc a Venuši s Merkurem na ranní obloze před rozbřeskem.

Vydejte se na pozorování na některou z hvězdáren

Říjen je vhodným měsícem pro návštěvy hvězdáren – stmívá se již brzy a ještě není příliš zima. Letos navíc s Marsem za výborných pozorovacích podmínek díky jeho opozici se Sluncem a přiblížení k Zemi. Například Hvězdárna a planetárium Brno pořádá mimořádná pozorování Marsu - ta budou probíhat od 5. do 18. října 2020 vždy od 21:00, 21:45 a 22:30. Více na www.hvezdarna.cz nebo Facebooku [@hvezdarna.brno](https://www.facebook.com/hvezdarna.brno).

Pavel Suchan

tiskový tajemník České astronomické společnosti

suchan@astro.cz

737 322 815

Česká astronomická společnost (ČAS) vydává od května 1998 tisková prohlášení o aktuálních astronomických událostech a událostech s astronomií souvisejících. Počínaje tiskovým prohlášením č. 67 ze dne 23. 10. 2004 jsou některá tisková prohlášení vydávána jako společná s Astronomickým ústavem Akademie věd ČR, v. v. i. Archiv tiskových prohlášení a další informace nejen pro novináře lze najít na adrese <http://www.astro.cz/sluzby.html>. S technickými a organizačními záležitostmi ohledně tiskových prohlášení se obraťte na tiskového tajemníka ČAS Pavla Suchana na adrese Astronomický ústav AV ČR, v. v. i., Boční II/1401, 141 31 Praha 4, tel.: 226 258 411, e-mail: suchan@astro.cz.